

KØBENHAVNS UNIVERSITET
INSTITUT FOR TVÆRKULTURELLE OG REGIONALE STUDIER

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Vurdering af BA-uddannelsen i islamisk teologi ved Bursa Uludag University

6. MAJ 2022

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har den 21. marts 2022 anmodet Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Det Humanistiske Fakultet om en udtalelse vedrørende BA-uddannelsen i islamisk teologi ved Bursa Uludag University i Tyrkiet, i forbindelse med en afklaring af om uddannelsen lever op til rammerne for, at studerende kan læse der med ret til SU. Nedenstående vurdering er udarbejdet af instituttets faglige specialister i Mellemøststudier.

KAREN BLIXENS PLADS 8
KØBENHAVN S

TLF 35324389
DIR 21328285

hvithamar@hum.ku.dk
www.tors.ku.dk

Anmodningen angår (1) en gennemgang af uddannelsen med udgangspunkt i uddannelsens formål, fagplan mv., og (2) en vurdering af overensstemmelse med de akademiske og videnskabelige standarder. I denne sammenhæng, at undervisningen skal være baseret på fri forskning; at teologiske tekster behandles uden hensyn til teologisk ståsted; at undervisningen ikke inkluderer væsentlige elementer af forkyndende eller agiterende art og endeligt om uddannelsen har til formål at fremme et bestemt politisk eller religiøst standpunkt, ved f.eks. at stille konfessionelle eller politiske krav til studerende eller til videnskabeligt personale.

1. Gennemgang af uddannelsen Islamisk Teologi på Bursa Uludag University

a. Formål

Uddannelsen sigter, ifølge uddannelsens ”Videnspakke og kursuskatalog”, som kan findes på Det Teologiske Fakultets hjemmeside, at uddanne lærere i religion og etik på grundskoler såvel som gymnasieskoler under uddannelsesministeriet. Dimittender vil også kunne arbejde i forskellige stillinger under direktoratet for religiøse affærer (Diyamet). Fakultetets

historik og uddannelsens fagplan taget i betragtning synes læreruddannelsen at være mere central i fakultetets selvforståelse. Det er også opstillet som mål, at dimittender skal kunne arbejde med forskning og dermed producere ny viden inden for teologiske og islamiske studier og vidensdele med nationale og internationale akademikere.

Uddannelsen arbejder med en række klare, faglige mål på tværs af hhv. viden, evner og kompetencer, som afspejler Bologna-processens opdeling. Viden forstås som grundlæggende viden om den teologiske begrebsverden og faktisk viden om islam og andre religioner.

Ifølge læringsmålene skal de studerende bruge de indlærte begreber og færdigheder til at anvende den opnåede viden til videnskabelige undersøgelser samt færdigheder til, gennem den opnåede viden og metodiske kundskab, at formidle skriftligt og mundtligt. Derudover skal de studerende tilegne sig kompetencer som det at kunne arbejde selvstændigt, ansvarsbevidst og kritisk, at kunne tage læring til sig, at have kommunikative og socialt-faglige færdigheder samt at have områdespecifikke kompetencer.¹

a. Fagplan

I kursuskataloget fremgår fagenes vægtning og deres progression. Her ses det, at der både er praktisk-teologiske kernefag, som er professionsorienterede (f.eks. klassisk litteratur, fortolkningslære, koranlære), men at der også indgår moduler i moderne arabisk sprog, religionsfilosofi (sat i modsætning til islamisk filosofi), sociologi, systematisk teologi, psykologi, m.m.²

På universitetets hjemmeside findes universitetets politik i forhold til kvalitet, forskning, samarbejde etc., hvor det påpeges at fornyelse, kritisk tænkning international samarbejde og gennemsigtighed vægtes højt.³

2. Vurdering jf. spm om fri forskning, adgang til uddannelsen, krav om politik eller konfession.

¹ fagplan, læringsmål etc. på engelsk:

<http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/DetayENG/78?AyID=28#ProgramYeterlilikleri>

fagplan, læringsmål etc. på tyrkisk: <http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/78>

uddannelsens opdeling og mål:

<https://uludag.edu.tr/ilahiyat/konu/view?id=1379&title=ilahiyat-programi>

² se førnævnte fagplan på engelsk og tyrkisk.

³ Bursa Uludag University's politik, dvs. praksis, etik og mål i forhold til kvalitet, forskning, pædagogik, international samarbejde, gennemsigtighed, samfundssind, sundhed og sikkerhed:

<https://uludag.edu.tr/kalite/konu/view?id=8489&title=politikalar>

a. Fri forskning

Man kan på universitetets hjemmeside se proceduren for ansættelse af videnskabeligt personale. Ansættelsen går gennem flere led og forskningskomitéer. Det fremgår, at undervisningen og forskningen ledes af faggrupper, professorer og dekanat, der selv er anerkendte forskere.⁴

De studerende får adgang til uddannelsen ved et bestemt pointsystem, som kan opnås gennem de fælles statslige universitetsprøver, der tilrettelægges én gang om året i hele landet. Universitetet viser på dets hjemmeside hvilke krav, der er for optagelse til de forskellige uddannelser.⁵

b. Akkreditering

Universitetet synes at bruge samme overordnede akkrediteringssystem som benyttes i Europa og i Danmark, men med henvisning til tyrkiske akkrediteringsinstitutioner. Derfor fremgår det også af alle fagene, at de vægtes med ECTS point. ECTS kaldes i nogle dokumenter på hjemmesiden for AKTS. Hermed kan man med en rimelig grad af transparens se vægtningen af de forskellige kurser, der udbydes på uddannelserne.⁶

Teologi uddannelsen udgør 240 ECTS. Det er tydeligt, at der er praktisk-teologiske/dogme-teologiske emner, der peger frem imod en profession med kerneteologisk funktion i f.eks. trossamfund. Denne del af dette fylder ca. en fjerdedel af uddannelsen, hvorfor der på de fire år er 180 ECTS point med fagligt-videnskabeligt indhold, svarende til Bologna-kriteriernes 180 ECTS eller 3 år for en BA-grad.

c. Politisk eller religiøst standpunkt eller konfessionelle eller politiske krav

Uddannelsen er praksis- og professionsorienteret, med fokus på et virke i undervisning og/eller et praktisk-teologisk virke. Uddannelsen har både religionsspecifikke emner og kritiske-faglige emner, og åbner for en betydelig valgfrihed for de studerende i balancen mellem de mere praktisk-teologisk orienterede emner og de mere i sin egen ret videnskabeligt orienterede emner.

---

⁴ ansættelseskriterier for akademisk personale:

https://www.yok.gov.tr/Documents/Akademik/AtanmaKriterleri/bursa_uludag_kriter.pdf

⁵ Regler og kriterier for optagelse af studerende på fakultetet:

<https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/167318>

⁶ fagplan på engelsk og tyrkisk, hvor vægtning af kurser kan ses:

<http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/DetayENG/78?AyID=28#ProgramYeterlilikleri>
<http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/78>

Praktisk og til dels implicit ligger det i uddannelsen, at den peger imod et virke i en specifik tyrkisk-islamisk kontekst, men denne indgår i en bredere islamisk religiøs, historisk og samfundsorienteret diskurs, som også inkluderer uenigheder i den islamiske tradition og med inklusion af f.eks. forskellige diskurser, skoler og egentlige retninger. F.eks. undervises, der i Sufi-islam, uenige teologiske skoler og verdensreligion, hvilket sandsynligvis ikke havde været tilfældet i en konfessionel uddannelse.

Konkluderende synes der ikke at være krav af konfessionel art hverken til ansatte eller studerende på uddannelsen.

Med venlig hilsen

Annika Hvithamar
Institutleder